

Uppföljning Genomförandeplan för omställningen av hälso- och sjukvården 2024-2027

Rapport

Datum: 2025-02-28

Dokumentnamn: Uppföljning 2024 Genomförandeplan för omställningen av hälso- och sjukvården

Diarienummer: SSN 2025-00079

Kontaktpersoner: Anders Östlund, Michael Zijp och Rebecca Oscarsson

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	2
Sammanfattning	4
Inledning.....	6
Bakgrund	6
Material, metod och avgränsning.....	7
Nära Vård.....	8
Genomfört av utförare under 2024.....	8
Uppföljning.....	9
Kvalitetsdriven verksamhetsutveckling	10
Koncernövergripande aktiviteter 2024.....	10
Genomfört av utförare under 2024.....	10
Uppföljning	11
Prioriteringar	12
Koncernövergripande aktiviteter 2024	12
Genomfört av utförare under 2024	12
Uppföljning	13
Kompetensförsörjning	14
Koncernövergripande aktiviteter 2024	14
Genomfört av utförare under 2024	14
Uppföljning	15
Barnuppdraget	16
Koncernövergripande aktiviteter 2024	16
Genomfört av utförare under 2024	16

Uppföljning	17
Arbete framåt	18
Reflektioner från uppföljningsarbetet	18

Sammanfattning

Genomförandeplanen för omställningen av hälso- och sjukvården ska förstärka genomförandet av strategin och därmed också förstärka den strategiska styrningen av hälso- och sjukvården.

Strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden ska i uppföljningen av genomförandeplanen fokusera på om hälso- och sjukvården rör sig i den riktning som anges i strategi för omställningen av hälso- och sjukvården.

Den sammanfattande bilden överensstämmer med analysen i föregående års uppföljning. Det sker i många avseenden en förflyttning av hälso- och sjukvårdssystemet i rätt riktning, dock ännu inte i den önskvärda takten.

Omställningen vilar tungt på ett decentraliserat genomförandeansvar hos utförare av hälso- och sjukvård. Fördelarna med det är att det skapar utrymme för flexibilitet i organisationen och att beslut fattas närmare de som berörs. Detta förutsätter bland annat att det finns en förankrad och gemensam bild av vilka förändringar som ska åstadkommas. En av svårigheterna kan å andra sidan vara att utbudet till invånarna riskerar att variera för mycket och att det finns samordningsvinster med att större delar av omställningen genomförs regiongemensamt och sammanhållet. Under 2024 togs flera steg i riktning mot ett mer sammanhållet genomförande av omställningen:

- Arbete med ett nytt hälso- och sjukvårdsavtal pågår.
- Beslutad process "Från idé till breddinförande", där syftet är att säkra skalbarheten i digitaliseringsprojekt.
- Förbättrad koordinering av genomförandeplan och koncernledning hälso- och sjukvårds samlade ledningsarbete.
- Etablering av en regional struktur för horisontellt prioriteringsarbete.
- Operativa hälso- och sjukvårdsnämnden har under 2024 arbetat in strategin för omställningen av hälso- och sjukvården i såväl detaljbudget som i uppdrag till utförare i egen regi och förfrågningsunderlag till vårdvalen.
- Beslut om enhetliga benämningar och uppdrag för mobila team har tagits.

Hälso- och sjukvården inom Västra Götaland tar steg framåt genom öknings inom både utveckling av mobil vård, digitala vårdmöten och nya digitala möjligheter till behandling och egenmonitorering. Förflyttningen mot en mer nära vård sker på flera olika vårdnivåer, på flera olika sätt men

också med olika intensitet och resultat. Bedömningen är att invånarna främst ser en förändring genom att vården i högre grad möter dem via distanskontakter.

Det kan dock konstateras att det är svårt att se effekter av förändringar i utfall av indikatorerna. En aspekt är att mätning behöver ske över en längre tid. Än så länge syns ingen märkbar förändring i andel av öppenvården som utförs i primärvården. Det finns inte heller ännu tydliga tecken på att arbetssättet ”digitalt först, fysiskt när det behövs” har fått riktigt genomslag.

Inledning

Bakgrund

Strategin för omställningen beskriver ett önskat läge för hälso- och sjukvården i Västra Götaland 2028, Framtidsvision 2028. I samband med beslutet gavs strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att ta fram genomförandeplan för strategin. Genomförandeplanen konkretiserar omställningens riktning och takt under de kommande åren. Här definieras och periodiseras vilka effekter som ska uppnås i hälso- och sjukvårdssystemet inom de olika områdena fram till 2027.

Strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden fastställde den 17 maj 2023, § 61, genomförandeplan 2023–2027 för omställningen av hälso- och sjukvården och gav samtidigt hälso- och sjukvårdsutvecklingsdirektören i uppdrag att

- senast 30 november 2023 ta fram förslag på revidering av genomförandeplan 2023–2027 inklusive bilaga med fokus på att utveckla indikatorer och arbetssätt för uppföljningen
- fortlöpande återrapportera genomförandet av arbete inom delområdena
- senast april och oktober varje år återkomma med förslag på uppdatering av genomförandeplanen inklusive bilaga

Strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden ställde sig den 22 juni 2023, § 69, bakom en återhållsamhet med att ta fram nya planer och strategier och att fokus för det fortsatta arbetet bör vara genomförande av strategi för omställningen.

Strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden ställde sig den 4 oktober 2023, § 142, bakom att hantera tidigare uppdrag att ta fram en regional utvecklingsplan för barns och ungas hälso- och sjukvård med utgångspunkt i barns, ungas och närståendes behov genom en större revidering av området barn och unga i genomförandeplanen i stället för att ta fram en ny plan.

Strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden fastställde den 19 april 2024, § 61, genomförandeplan 2024–2027 för omställningen av hälso- och sjukvården och gav samtidigt hälso- och sjukvårdsutvecklingsdirektören i uppdrag att återkomma med förslag på revidering av genomförandeplanen senast november 2024 och att revidering därefter sker en gång årligen i november/december.

Utifrån strategiska hälso- och sjukvårdsnämndens beslut den 27 juni 2024, § 130, om att påbörja arbetet med revidering av strategin för omställningen av hälso- och sjukvården 2028–2031 samt för att bibehålla en långsiktighet och stabilitet, har inriktningen i arbetet med revideringen varit att endast göra mindre uppdateringar och justeringar.

Den senaste revideringen av Genomförandeplan 2025-2027 fastställdes av strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden den 27 november 2024, § 225.

Material, metod och avgränsning

Uppföljningen utgår från flera olika underlag – se nedan – som har sammanställts och analyserats som en helhet i syfte att bedöma huruvida hälso- och sjukvårdssystemet förflyttar sig i riktningen med strategin för omställningen. Vad gäller insamlad uppföljning från patienter kring deras upplevelser finns idag den nationella patientenkäten att använda som underlag. Detta är ett område som behöver utvecklas framåt. Uppföljningen är gjord med fokus på förändring mellan åren 2022 och 2024 även om omställningen har pågått sedan 2017. Avgränsningen är gjord utifrån beslutet om reviderad strategi för omställningen hösten 2022 samt beslutet om reviderad genomförandeplan våren 2024 och effekter av dessa. I kommande uppföljningar bör en längre uppföljningsperiod eftersträvas.

Nedanstående underlag har beaktats i uppföljningsarbetet:

- Planeringsunderlag 2026-2028; de främsta slutsatserna utifrån genomförda GAP-analyser
- Årsredovisningar för samtliga styrelser och nämnder inom hälso- och sjukvården; exempel på insatser, genomförda aktiviteter, eventuella hinder
- Uppföljning av genomförandeplanens indikatorer; en samlad värdering av indikatorerna inom respektive område har gjorts
- Uppföljning av genomförda aktiviteter per delområde utifrån genomförandeplanen

Nära Vård

Koncernövergripande aktiviteter 2024

Under året har arbetet med revidering av ett flertal länsövergripande styrdokument skett, det vill säga riktlinjer och rutiner som stöder gemensamma processer i vårdssamverkan. I samband med införandet av Millennium skulle det gemensamma (kommun/region) IT stödet SAMSA ersättas av Samvy. I samband med detta togs därför också ett antal kompletterande styrdokument och manualer fram.

Arbete med ett nytt hälso- och sjukvårdsavtal pågår.

Under 2024 har operativa hälso- och sjukvårdsnämnden förtydligat uppdragen och avtalen till utförarna avseende deras omställningsuppdrag inför 2025, exempelvis effektmål inom digitalisering och hälsofrämjande åtgärder i omställningsuppdraget. Närsjukvårdsteam, mobilt team, ska utvecklas enligt inriktningsbeslut och förstärkning av rättspsykiatrins öppenvård ska ske. Arbete har skett med framtagande av gemensam närområdesplan, mottagning för äldre och patienter med komplexa behov samt digital ortopedkonsult.

Nationellt arbete pågår för en sammanhållen vy/sammanhållen planering som ska finnas på 1177.se. Här kommer de fasta kontakterna med mera att vara namngivna med sina kontaktuppgifter; fast omsorgskontakt, fast vårdkontakt och fast läkare i primärvård.

I tjänsten vård och hälsa har fler patientiniterade ingångar etablerats, vilket ökar den digitala tillgängligheten. Idag finns flertalet digitala ingångar, exempelvis ungdomsmottagningen, barnmorskemottagning, ungas psykiska hälsa och hälsocoach online med flera.

Arbete med att utveckla och implementera digitala stöd och tjänster för att tillhandahålla proaktiva, hälsofrämjande och förebyggande insatser utifrån individuella behov och förutsättningar exempelvis "Livsstilsverktyget" har startats.

Digitala stöd för egenvård för personer med epilepsi och migrän har införts och banat väg för fler digitala stöd för prioriterade patientgrupper, som är under utveckling eller planering.

Genomfört av utförare under 2024

Utförarna har arbetat för att öka patienternas delaktighet i vården exempelvis genom brukarstyrd inläggning inom psykiatri.

En digital utveckling har skett i alla verksamheter för att öka den digitala tillgängligheten för invånarna exempelvis chattfunktioner, video och bild för medicinska bedömningar.

På samtliga sjukhus har arbetssätt förändrats och mer vård sker i hemmet.

Många vårdcentraler har haft utökade öppettider och jämfört med riket har regionen ett högre resultat för medicinsk bedömning inom tre dagar. Kontinuiteten för patienter har inte ökat trots stimulansersättning för fast läkarkontakt i primärvården.

Inom Folktandvården har arbetssätt breddinförts för att förebygga ohälsa i alla åldrar.

För att likrikta patientinformationen om hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande levnadsvanor har ett regionalt arbete genomförts genom att standardisera och digitalisera invånar- och patientinformation.

Uppföljning

Ett arbete har genomförts för att erbjuda fler verksamheter möjligheten att arbeta med distanskonsultationer på ett regionalt likartat och effektivt sätt.

Den digitala kommunikationen med invånarna har ökat genom till exempel fler digitala vårdmöten, digitala kallelser och digitala egenvårdsstöd. Mer patientinformation finns nu tillgänglig på 1177.se.

En fortsatt samverkan mellan samtliga verksamheter, både inom regionen och kommunerna måste fortsätta för att kunna genomföra omställningsresan och använda den gemensamma kompetensen på rätt sätt.

Primärvården är första linjens vård och ska ha hög tillgänglighet och personcentrerat arbetssätt. Under 2025 behöver implementering av arbetssätt för hälsofrämjande, sjukdomsförebyggande och egenvård intensifieras. Patientens delaktighet och medskapande är en förutsättning för att omställningen till nära vård ska ta steg framåt.

Implementering och följsamhet till länsgemensamma riktlinjer och rutiner samt regionala medicinska riktlinjer bör öka och följas upp av Koncernkontoret.

Kvalitetsdriven verksamhetsutveckling

Koncernövergripande aktiviteter 2024

I strävan att på längre sikt uppnå målen inom kvalitet och patientsäkerhet har fokus varit på regiongemensamma arbetssätt, möjliggörande av tillgänglighet för bästa kunskap, digital och systematisk utveckling och förbättringsarbete där patienter och närstående är medskapande i utvecklingen.

- Implementeringen av personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp fortgår
- Arbetet med Vårdens processer pågår, processansvariga har utsetts och arbetssätt är under uppstart
- En process "Från idé till breddinförande" av digitala initiativ har etablerats
- En målbild för digital transformation av hälso- och sjukvården – interaktion invånare och patient är under utformning
- En sammanhållen process, för välfungerande och sammanhållna kunskapsstöd/beslutsstöd pågår
- Harmonisering av styrande dokument pågår för att skapa färre och regiongemensamma styrande dokument och en digital kunskapsstyrningsplan är under framtagande
- Regiongemensam struktur för patienters och närståendes medskapande för ökat egenansvar och egenvård är integrerat i regional kunskapsstyrning
- Framtagande av dashboards för samordningsråd och regionala processteam, arbete med indikatorskatalog och bildandet av Indataråd har genomförts
- Kontinuerliga utbildningsinsatser och revidering av nätbaserad utbildning har genomförts i kvalitetsdriven verksamhetsutveckling

Genomfört av utförare under 2024

Digitaliseringsinitiativ har utförts exempelvis taligenkänning, ökad användning av digitala vårdtjänster och egenmonitorering.

Förbättring av vårdprocesser såsom akutpatientflödet och operationsflödet har gjorts av alla utförare. Ett fokus har också varit på standardiserade vårdprocesser och minskning av vårdrelaterade infektioner, främst kateterrelaterade infektioner.

Utförarna har haft flera utbildningsinsatser i Kvalitetsdriven verksamhetsutveckling och förändringsledning för att stärka arbetet med kvalitetsdriven verksamhetsutveckling och involvera medarbetarna i förbättringsarbeten, förbättra vårdprocesser och minska kvalitetsbrister.

Primärvården har utvecklat nya arbetssätt för att stärka personcentrerad vård samt infört digitala verktyg och egenmonitorering, och har även haft ett ökat fokus på kvalitet och kontinuitet i läkarkontakt och teambaserad vård samt utbildningsinsatser i kvalitetsdriven verksamhetsutveckling.

Privata vårdgivare har infört digitala vårdmöten och IT-stöd. Arbeta har skett med Certifierat ledningssystem ISO 9001:2015 och standardiserade vårdflöden.

Varje utförare har också fokus på egna program och initiativ, såsom Program SU 6.0 vid Sahlgrenska universitetssjukhuset och Hörnstensmodellen vid NU-sjukvården (NÄL). Privata vårdgivare har specifika insatser som certifierade ledningssystem och journalgranskning.

Uppföljning

Uppföljningen av indikatorerna visar en ökad användning av digitala verktyg, specifika verktyg samt ökad användning av fler verktyg. Väntetider för standardiserade vårdförlopp i cancervården visar att andelen inom vårdtiden har ökat med 5 procent. Gällande vårdgarantin har tillgängligheten för några insatser ökat och andra minskat. Avseende vårdrelaterade infektioner kan man se att kateterrelaterade urinvägsinfektioner minskar.

Antal personer som inhämtar kunskap i kvalitetsdriven verksamhetsutveckling ökar.

Både det koncernövergripande arbetet och aktiviteterna hos utförarna behöver öka gällande den digitala förflyttningen för att nå visionen digitalt när det går och fysiskt när vi måste.

Prioriteringar

Koncernövergripande aktiviteter 2024

Den övergripande målsättningen med omställningsområdet är att Västra Götalandsregionen (VGR) bedriver ett strukturerat arbete med prioriteringar som utgår från vårdbehov med fokus på nytta för patienterna.

Grundläggande förutsättningar för att nå målet är att säkra en organisationsstruktur och ett metodstöd som faciliterar arbetet, och detta har etablerats under 2024.

- Plan för strukturell organisation avseende prioriteringsarbetet är framtagen, och beslut om etablering av RPG, regional beredningsgrupp horisontell prioritering, (undergrupp till Program- och prioriteringsrådet) har fattats med tillhörande uppdragsbeskrivning.
- “Nationell modell för horisontell prioritering inom hälso- och sjukvård” har i samverkan med Prioriteringscentrum brutits ned till en modell anpassad för VGR.
- Modellen har använts för att bidra till VGRs remissvar på nationella styrdokument.
- Prioriteringsdialoger har genomförts efter förfrågan från politik och tjänstemannaorganisation såväl ur ett generellt perspektiv som inom riktade ämnesområden.
- Fortsatt arbete i Trelänssamverkan med Region Stockholm och Region Skåne för erfarenhetsutbyte samt vidareutveckling av nationell samsyn.

Genomfört av utförare under 2024

På utförarsidan beskriver flera förvaltningar ett pågående arbete med utmönstring och “Kloka kliniska val”.

Avseende arbetet med prioriteringar lyfter såväl Sjukhusen i Väster som NU-sjukvården behovet av en nationell och regional samordning. I avvaktan på detta har dock NU-sjukvården tagit egna steg och genomfört ett förvaltningsinternt prioriteringsarbete inom reumatologi, akutmedicin och neurologi/strokevård.

Även Regionhälsan, Folk tandvården och Rehabilitering och Hälsa har vidtagit prioriteringsarbeten inom delar av sina verksamheter.

Uppföljning

Arbetet inom omställningsområde prioriteringar behöver ske på såväl nationell, regional som lokal nivå. VGR har under 2024 tagit flera steg mot en effektivering av omställningsområdet, mest märkbart genom att struktur och metod för det horisontella prioriteringsarbetet på regional nivå har tydliggjorts. Detta är en förutsättning för att komma vidare med det praktiska arbetet och något som också efterlyses av utförarförvaltningarna.

I verksamheten har störst fokus legat på utmönstring och “Kloka kliniska val”, även om vissa förvaltningar även har tagit sig an ett regelrätt prioriteringsarbete i väntan på att den regionala strukturen skall komma på plats.

På nationell nivå har samverkan med övriga storregioner fortsatt och steg tagits mot ett gemensamt lärande och ökat tryck i frågan.

Prioriteringsarbetet är komplext och behöver konsolideras och utvecklas över tid för att nå acceptans och funktionalitet. Dialog och gemensamt lärande mellan såväl utförare, tjänstemannanivå som politik är nödvändig för att nå framgång, och behöver fortsätta under 2025 och framåt.

Kompetensförsörjning

Koncernövergripande aktiviteter 2024

För att nå en högre tillgänglighet och effektivare schemaläggning inom vården har ett schemahanteringssystem upphandlats. Införandet startar under 2025. Det regiongemensamma digitala arbetssättet för utvecklingssamtal och kompetenshantering i Komet, har under 2024 använts av 21 000 medarbetare för utvecklingssamtal. Införandet sker stegvis och kommer att underlätta för chefer att planera kompetensförsörjning.

Avtalet mellan VGR, fyra lärosäten och 50 kommuner för VFU inom akademiska vårdutbildningar, reviderades och en digital handledarutbildning skapades. Avtal för psykologstudenter reviderades också, och avsiktsförklaringar för vidareutbildningar inom yrkeshögskolor tecknades. Arbetet med att tillgängliggöra kompetensutveckling för kommunerna som vårdsamverkanspartner påbörjades under 2024 och planeras fortsätta under 2025. Under 2024 har några digitala utbildningar anpassats för att främja gruppgenomföranden och dialogbaserat lärande.

Under 2024 har utbildningar som ”Grundläggande AI-kunskap” och ”Starta din AI-resa” tagits fram för att stödja kunskapen om digitala verktyg. Dessa insatser speglar VGR:s digitala utveckling och medarbetarnas efterfrågan. Arbete har inletts för att undersöka hur digitala arbetssätt påverkar hälsa och arbetsmiljö samt integreras i systematiskt arbetsmiljöarbete. Riktlinjer för en god digital användarupplevelse har tagits fram och insatser görs för att underlätta administrativt arbete. Automatisering genom RPA har implementerats för att underlätta arbetet med samordnad individuell plan (SIP) och automatisk överföring till kvalitetsregister har införts på flera ställen. 1177 för vårdpersonal är lanserad med målet att bli en samlingsplats för kunskapsstöd och tjänster samt en samarbetsyta i mötet med patienten. Pappersremisser ersätts stegvis av digitala remisser och arbetet med en regiongemensam remissportal har påbörjats.

Genomfört av utförare under 2024

- Utförarna ger exempel på förändrade arbetssätt och schemamodeller för en hållbar arbetsmiljö. Utförare har utvecklat och testat två regiongemensamma schemamodeller för att skapa förutsägbara arbetsscheman med flexibilitet, stöd till chefer i

införandet för att underlätta samplanering, öka tillgängligheten och minska administrationen.

- Ökad samverkan inom regionen och med lärosäten och i förekommande fall med kommuner kring utbildningsuppdraget och VFU, utveckling av lärmiljöer och studenthandledare.
- Utvecklat och implementerat de förändringar som är nödvändiga för att möta ett mer komplext utbildningsuppdrag med bland annat en ny läkarutbildning och förändrad sjuksköterskeutbildning samt utökning av VFU-verksamheten.
- Förvaltningarna lyfter olika initiativ på hur de utvecklat samarbetet mellan primärvård, specialistvård, kommunal vård och tandvård för att skapa förutsättningar för att överföra kompetens från sjukhusen till primärvården. Exempel på detta är kompetensutveckling mellan sjukhus och primärvård samt tandhygienist i kommun.
- Olika initiativ som stöd för uppgifts- och kompetensväxling mellan yrkesgrupper har införts så som taligenkänning och säker digital kommunikation. Olika kompetensutvecklingsinsatser genomförs, vars innehåll och upplägg stödjer nya arbetssätt.
- För att stötta VGR:s chefer har förvaltningar erbjudit chefsutvecklingsutbildningar med fokus på förändringsledning och verksamhetsutveckling.
- Kombitjänster framhålls som en viktig del för att utveckla arbetet med omställningen till den nära vården.

Uppföljning

Flera initiativ i syfte att förenkla administration är införda, men det är svårt att följa upp de faktiska nyttorna. Taligenkänning har lett till frigörande av tid för medicinska sekreterare men inneburit något ökad arbetsmängd för en del användare. Det har även möjliggjort att patienter och andra vårdgivare snabbare får tillgång till journalförd information.

Det sker en långsam förflyttning inom området kompetensförsörjning mot 2024 års effektmål enligt exemplen ovan. Områdena i genomförandeplanen är förutsättningar för varandra. Samverkan i kompetensförsörjningsfrågor behöver stärkas mellan de olika huvudmännen.

Barnuppdraget

Koncernövergripande aktiviteter 2024

Genomförandet av sammanhållen vårdprocess för barn och unga med utvecklingsrelaterade funktionsavvikelser pågår. Fortsatt prövning i fler delregioner av tidig upptäckt och tidiga insatser (småbarnsteam) pågår, ledtider har kortats och tillgänglighet ökat. En kartläggning av förutsättningar och former för samverkansstrukturer för barn i skolåldern samt en kartläggning av föräldraskapsstöd är också genomförda under 2024. En uppdaterad vägledning för barn- och ungdomsråd finns, som ger stöd för medskapande i förbättringsarbeten. Fler förvaltningar undersöker möjlighet till uppstart. Det pågår insatser för att skapa ett regionalt ungdomsråd. Prövning och analys av barnets bästa (barnkonsekvensanalyser) görs regelbundet vid större beslut. En kartläggning av användande och behov av digitala tjänster är genomförd, åtgärder planeras i samverkan med koncernstab digitalisering. Det tredje regionala digitala föräldrastödsprogrammet, Diabetes Ung breddinförs. Breddningen av mobilt team för flera diagnosområden pågår.

Genomfört av utförare under 2024

Skaraborgs sjukhus lyfter fram vikten av att integrera barn och unga i alla omställande områden för att säkra barnkompetens och delaktighet. Flera av förvaltningar lyfter ombud för barns rättigheter samt vikten av att utse dessa. Flera förvaltningar beskriver att de genomfört prövning och analys av barnets bästa (barnkonsekvensanalys) inför större beslut eller förändringar. På Skaraborgs sjukhus, Drottning Silvias Barnsjukhus och Habilitering barn och ungdom finns barn- och ungdomsråd för dialog med målgruppen. Alla förvaltningar lyfter att de har jobbat med digitalisering och kvalitetsdriven verksamhetsutveckling. En riktlinje för utveckling av barnsäkra digitala vårdtjänster är framtagen. Regionhälsan och Sjukhusen i Väster lyfter fram förflyttning till nära vård samt tvärprofessionell och tvärssektoriell samverkan mellan verksamheter. Folk tandvården har arbetat med hälsopromotörer för barn och unga i syfte att minska förekomst av karies. Kulturförvaltningen lyfter fram vikten av en fortsatt länsgemensam kraftsamling för fullföljda studier samt målet att barn och unga ska klara sina studier. När det gäller ökad tillgänglighet lyfter flera förvaltningar fram åtgärder för förbättrad tillgänglighet inom barn- och ungdomsmedicin och barn- och ungdomspsykiatri samt Habilitering barn- och ungdom.

Uppföljning

Tillgängligheten inom barn och ungas hälso- och sjukvård behöver förbättras för att nå en god, sammanhållen och tillgänglig hälso- och sjukvård för målgruppen. Tillgängligheten är övergripande relativt oförändrad, viss skillnad förekommer mellan målgrupper. Tillgänglighet till första besök inom barn- och ungdomspsykiatri har ökat. Insatser pågår inom omställningen utifrån politiskt beslutat uppdrag för att säkerställa en ökad tillgänglighet exempelvis för barn och unga med utvecklingsrelaterade funktionsavvikelser. Tillgängligheten behöver fortsatt öka, liksom resurseffektiv kompetenstillgång samt säkrandet av en hållbar organisation för att kunna erbjuda målgruppen en sammanhållen hälso- och sjukvård. Specifika målgrupper med låg tillgänglighet är framlyfta i planeringsunderlaget exempelvis som logopedi, palliativ vård, ohälsosam viktutveckling. För logopedi har politiskt beslut tagits för förbättrad tillgänglighet, och förändringen ska genomföras.

Det pågår en rad insatser inom Barnuppdraget i nära samverkan med samtliga förvaltningar som möter barn och unga för att öka takten i genomförandet. Hälsofrämjande och förebyggande insatser ska fortsatt tydliggöras och prioriteras för att säkra effekten en god hälsa för barn och unga. Barnuppdraget följer satsningen inom tandvården på hälsopromotörer, i vilken minskad förekomst av karies är ett positivt utfall.

Gällande digitala kontakter visar indikatorerna på samma nivå eller en liten minskning. En enkät har sänts ut till förvaltningarna, i svaren beskrivs möjligheter och hinder som behöver lösas för att säkra ökat användande. Digitala vårdtjänster behöver prövas och utvecklas där de bedöms lämpligt och bidrar till en mer sammanhållen vård för målgruppen. Digitala användarvänliga konsultationer inom och mellan olika vårdnivåer är en förutsättning för att klara behovet av kompetens. En effektivare samordning inom hälso- och sjukvård behöver fortsatt utvecklas och etableras samt samverkan med kommun och skolhuvudmän.

Arbete framåt

Genomförandet av omställningen behöver fortsätta enligt plan. Den sammanfattande bedömningen är att det genomförs många aktiviteter, att det sker en förflyttning men att takten i genomförandet behöver öka och samordnas. I Planeringsunderlag för budget och plan 2026-2028 återfinns mer ingående beskrivningar av utvecklingsområden för respektive omställningsområde.

I samband med förstudien för simulering som genomfördes under 2024 i samverkan med Högskolan i Skövde genomfördes ett stort antal intervjuer med medarbetare från olika delar av hälso- och sjukvården i Västra Götaland. Det framkommer här en tydlig bild av att det finns många olika uppfattningar om vad omställningen innebär, vilket kan vara ett hinder för genomförandet. Insatser för att skapa en gemensam bild kan vara av värde för att öka genomförbarheten i omställningen över tid. I intervjuerna framkommer även att det finns en otydlighet rörande ansvar och mandat för genomförandet av omställningen, och att en högre grad av regional samordning efterfrågas. Under 2024 har steg tagits i denna riktning, och arbetet behöver fortsätta under 2025.

Reflektioner från uppföljningsarbetet

Under arbetet med årets uppföljning har kopplingen mellan Västra Götalandsregionens arbete mot en god och nära vård genom omställningsstrategin och de uppföljningar som görs på nationell nivå av såväl Socialstyrelsen som SKR uppmärksammats. Det bör vara relevant att i kommande revidering av genomförandeplan och indikatorer i högre utsträckning knyta an till de pågående arbetena på nationell nivå för att kalibrera VGRs arbete mot övriga regioners.